

PM Rotel V (Dnr KS 2018/504)

Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren

Remiss från Miljö- och energidepartementet

Remisstid den 8 juni

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria..

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Miljö- och energidepartementet har remitterat promemoria ”Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper - utveckling av producentansvaren till staden för yttrande.

Promemorian innebär en skärpning av kraven som gäller för insamling av förpackningsavfall och tidningar. Så kallad fastighetsnära insamling ska bli norm och därmed ersätta återvinningsstationerna.

Promemorian föreslår ett insamlingssystem där hushållens förpackningsavfall av de vanligast förekommande materialen (papp, papper, kartong, wellpapp, plast, glas och metall) ska transporteras bort från minst sextio procent av alla bostadsfastigheter, från och med den 1 januari 2021 till och med den sista mars 2025. Från och med den 1 april 2025 ska det ske från alla bostadsfastigheter.

Syftet med förslaget är att höja servicegraden för medborgarna och underlätta resursåtervinningen i vardagen. Förslaget innebär att boende ska kunna sortera förpackningar och tidningar i sin bostadsfastighet och få det borttransporterat istället för att uppsöka återvinningsstationer.

Kravet på transport från bostadsfastigheter gäller inte i de fall när en transport från bostadsfastigheten inte är skälig med hänsyn till en fastighetsutformning, belägenhet eller andra omständigheter som gör det svårt att ordna transport från fastigheten.

Promemorian föreslår ett kompletterande insamlingssystem för den del av hushållens förpackningsavfall som inte ska samlas in från bostadsfastigheterna såsom skrymmande emballage och liknande. Insamlingsplatser ska även finnas i utemiljöer såsom välbesökta parker och liknande. Ansvar för att tillhandahålla dessa inryms i producentansvaret.

För att renodla producentansvaret får kommunerna endast samla in förpackningsavfall respektive returpapper om de har avtal med ett tillståndspliktigt insamlingssystem.

För fastighetsägarna innebär förslaget att insamlingen och borttransport kommer att vara kostnadsfri till skillnad mot idag. Fastighetsägarnas ansvar för att tillhanda utrymmen för hushållens avfallshantering kvarstår i likhet med dagens system.

Promemorian innehåller även förslag kring information, tillsyn, definitioner av begrepp samt kriterier för utformning av förpackningar. Kommunerna föreslås få en central roll i arbetet med det nya insamlingssystemet då det ska vara obligatoriskt att samråda med kommunerna inför ansökan om insamlingstillstånd.

Promemorians förslag innebär ett antal författningsändringar där justeringar i miljöbalken, avfallsförordningen (2011:927), förordningen om producentansvar för förpackningar (2014:1073) samt förordningen om producentansvar för returpapper (2014:1074) utgör de mest centrala.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Trafiknämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Exploateringskontoret, Stadsbyggnadskontoret, Trafikkontoret, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och Norrmalms stadsdelsförvaltning har svarat med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret anser att förslagen pekar mot en önskad utveckling med mer fastighetsnära insamling av förpackningar och lyfter fastighetsägarnas roll i denna omställning. Stadsledningskontoret påpekar också svårigheterna att upplåta yta för mer fastighetsnära insamling i den täta staden.

Exploateringskontoret lyfter behov av konkretisering hur samråd mellan tillståndspliktiga insamlingssystem och kommun ska gå till samt brister i hur sopsugssystemen och optiskt sortering passar in i gränssnittet mellan kommunalt ansvar och producentansvar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till förslaget men lyfter frågor runt bullerstörningar, oklarheter runt fastighetsägares plikt att ordna yta för insamling samt en brist i att promemorian inte försöker lösa definitionen av vad som är verksamhetsavfall och hushållsavfall.

Stadsbyggnadskontoret välkomnar förslagen i promemorian och lyfter att störst möjlighet att ställa krav på utrymmen för borttransport av avfall finns vid nybyggnation. I befintlig bebyggelse är möjligheterna mer begränsade för kommunen att påverka.

Trafikkontoret påpekar att gränsdragningen mellan producenternas och kommunernas ansvar måste förtydligas vad gäller nedskräpning kring de aktuella insamlingsstationerna, främst de stationer som ska placeras i parker och på badplatser. Trafikkontoret påpekar också att källsortering i parker som kommunen ställer upp räknas som skräpkorgar vilka inte kräver tillstånd enligt ordningslagen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning är tveksamma till om intentionen uppnås och påpekar att det är viktigt att återvinningsstationer inte försvinner om inte fastighetsnära insamling är tillgodosedd. Nämnden lyfter även behov av tydligare riktlinjer för städning runt stationer samt behov av att utveckla insamlingssystem även för andra fraktioner.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är positiv till förslaget om mer insamling i utemiljöer och lyfter försöket med källsortering i parker och vid badplatser.

Norrmalms stadsdelsförvaltning vill understryka vikten av att källsortering utformas så att de är lätta för alla att använda oavsett boendeform eller till exempel funktionsnedsättning.

Stockholms Stadshus AB anser att merkostnader uppkomma till följd av insamlingssystemen inte ska ligga på fastighetsägare utan ses som en del av producentansvaret samt att fastighetsägares roll och skyldigheter förtydligas.

Mina synpunkter

Det är positivt att vi äntligen kan se ett omtag på ett område som berör så många människors vardagsliv. En väl fungerande källsortering och återvinning ger stora vinster för miljö och klimat. Att källsortera måste vara enkelt och nära. Systemet för insamling av förpackningar och tidningar fungerar dock inte väl i dagsläget och de ”nya innovativa lösningarna” för insamling och för smartare förpackningar som förväntades när systemet infördes har lyst med sin frånvaro. Vi har tidigare efterfrågat ett kommunalt helhetsansvar för insamling av förpackningar och tidningar. Att regeringen nu föreslår ett förstärkt producentansvar med kraftigt ökad servicenivå uppnår troligtvis samma resultat när det kommer till att stärka och förenkla insamlingen för kommunens invånare. I Stockholms stad arbetar vi just nu med att stärka servicenivån för stadens avfallshantering. Nästa steg är en automatisk sorteringsanläggning som från 2021 kommer sortera ut matavfall, plast och metall från hushållsavfallet. I och med detta tar staden ett större ansvar för att se till att vi inte skickar plast och metall till energiåtervinning utan till materialåtervinning. Källsortering i hemmet kommer dock fortfarande vara förstahandsalternativet och vi hoppas därför på att de nya kraven på ökad servicenivå för insamling av förpackningar och tidningar kommer följas av ett bättre och tätare samarbete mellan insamlingssystemen bl.a Förpacknings och Tidnings insamlingen (FTI) och kommunen men även mellan FTI och fastighetsägare för att kunna ge bättre förutsättningar för nya platser i fler fastigheter för fastighetsnära insamling.

I samband med denna stora soproform finns det fler förändringar att titta på. Vi skulle gärna se att miljöbalken förtydligas när det gäller vad som klassas som verksamhetsavfall och vad som är hushållsavfall. Vi ser även att denna remiss behandlar förpackningarna vilket är en tredjedel av hushållens soppåse. Ytterligare en tredjedel består av matavfall. Jag tycker att det vore rationellt att i samband med denna reform även satsa på att bygga ut det systemet. Jag noterar att både matavfall och textilier fanns på agendan när denna reform förbereddes och jag vill uppmana regeringen att prioritera åtgärder för ökad insamling av matavfall.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 24 maj 2018

KATARINA LUHR

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarråds förslag till beslut godkänns delvis.
2. Därutöver anføres följande.

Insamlingssystemet för förpackningar och returpapper har under lång tid haft behov av att reformeras för en mer lättillgänglig insamling och ökad materialåtervinning. Producentansvaret, som innebär att förpacknings- och tidningsindustrin ansvarar för insamlingen, är en bra princip men fungerar dåligt när en tredjedel av soppsåsen består av förpackningar som ligger på förpackningsindustrins ansvar. Därför välkomnar vi att regeringen har arbetat fram ett förslag i frågan om ett utvecklat producentansvar. Stora problem finns med oklar ansvarsfördelning, servicenivå, nedskräpningsproblem och otillräcklig utsortering av förpackningsavfall från annat avfall. Vi välkomnar många av de föreslagna ändringarna för att förtydliga producentansvaret, fler fossilfria förpackningar och mer av fastighetsnära materialinsamling. En viktig del av lösningen är att utforma insamlingssystemen så att en större andel av hushållens avfall kan lämnas på samma ställe eller i nära anslutning till fastigheten där man bor, en förenkling helt enkelt.

Det vi däremot inte är nöjda med är att förslaget inte innebär ett högre miljömål och inte har förankrats med allianspartierna i Riksdagen. De blocköverskridande samtal som tidigare fördes avbröts av regeringen. Branschen, kommuner och fastighetsägare efterlyser långsiktiga spelregler och tydliga mål för att kunna utveckla insamling och återvinning. Ett illa förankrat förslag riskerar tyvärr att bli ett slag i luften. Därutöver saknar vi förslag på hur vi kan samla in och återvinna mer kläder och textil. Idag saknas enkla sätt att lämna in kläder, och stora mängder textil som skulle kunna återvinnas går till förbränning. Dessutom har butikernas frivilliga textilinsamling dömts ut som olaglig av Naturvårdsverket.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Promemorian innebär en skärpning av kraven som gäller för insamling av förpackningsavfall och tidningar. Så kallad fastighetsnära insamling ska bli norm och därmed ersätta återvinningsstationerna.

Promemorian föreslår ett insamlingssystem där hushållens förpackningsavfall av de vanligast förekommande materialen, (papp, papper, kartong, wellpapp, plast, glas och metall) ska transporteras bort från minst sextio procent av alla bostadsfastigheter, från och med den 1 januari 2021 till och med den sista mars 2025. Från och med den 1 april 2025 ska det ske från alla bostadsfastigheter.

Syftet med förslaget är att höja servicegraden för medborgarna och underlätta resursåtervinningen i vardagen. Förslaget innebär att boende ska kunna sortera förpackningar och tidningar i sin bostadsfastighet och få det borttransporterat istället för att uppsöka återvinningsstationer.

Kravet på transport från bostadsfastigheter gäller inte i de fall när en transport från bostadsfastigheten inte är skälig med hänsyn till en fastighetsutformning, belägenhet eller andra omständigheter som gör det svårt att ordna transport från fastigheten.

Promemorian föreslår ett kompletterande insamlingssystem för den del av hushållens förpackningsavfall som inte ska samlas in från bostadsfastigheterna såsom skrymmande emballage och liknande. Insamlingsplatser ska även finnas i utemiljöer såsom välbesökta parker och liknande. Ansvaret för att tillhandahålla dessa inryms i producentansvaret.

För att renodla producentansvaret får kommunerna endast samla in förpackningsavfall respektive returpapper om de har avtal med ett tillståndspliktigt insamlingssystem.

För fastighetsägarna innebär förslaget att insamlingen och borttransport kommer att vara kostnadsfri till skillnad mot idag. Fastighetsägarnas ansvar för att tillhandavtrymmen för hushållens avfallshantering kvarstår i likhet med dagens system.

Promemorian innehåller även förslag kring information, tillsyn, definitioner av begrepp samt kriterier för utformning av förpackningar. Kommunerna föreslås få en central roll i arbetet med det nya insamlingssystemet då det ska vara obligatoriskt att samråda med kommunerna inför ansökan om insamlingstillstånd.

Promemorians förslag innebär ett antal författningsändringar där justeringar i miljöbalken, avfallsförordningen (2011:927), förordningen om producentansvar för förpackningar (2014:1073) samt förordningen om producentansvar för returpapper (2014:1074) utgör de mest centrala.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Trafiknämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Exploateringskontoret, Stadsbyggnadskontoret, Trafikkontoret, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och Norrmalms stadsdelsförvaltning har svarat med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Inom ramen för kommunfullmäktiges inriktningsmål Ett klimatsmart Stockholm ryms verksamhetsområdesmålet Stockholms kretslopp är resurseffektiva. Målet speglas i Stockholms stads miljöprogram 2016-2019 samt i Stockholms stads Avfallsplan 2017-2020 där behovet av att förbättra möjligheterna för stadens invånare att återvinna betonas. Som ett led i att nå stadens högt ställda mål för matavfallsinsamling uppförs en sorteringsanläggning i Högdalen där matavfall samt ett flertal fraktioner ska sorteras ut. Anläggningen kommer att utgöra ett komplement till förpackningsinsamlingen.

Stadsledningskontoret anser att promemorians förslag innehåller en rad förtydliganden gällande krav på producenterna och konkretiserar inriktningen mot ett fastighetsnära insamlingssystem.

Stadsledningskontoret saknar däremot en tydligare beskrivning av fastighetsägarnas roll i relation till att producenterna ska bära hela kostnaden för insamlingen av förpackningar och returpapper. En fastighetsnära insamling kräver ändamålsenliga utrymmen och promemorian lämnar inga riktlinjer för hur dessa ska tillskapas och finansieras i de fall de inte anses ändamålsenliga.

Stadsledningskontoret delar promemorians bedömning om att förslagen inte kommer att vara möjliga att genomföra i äldre bebyggelse som till stor del finns inom Stockholms stad. Kontoret saknar samtidigt bedömningsgrunder för vad som är att betrakta tvingande och vad som är skäligt för undantag i dessa sammanhang. Stadsledningskontoret bedömer därmed att förslaget kommer att få en begränsad påverkan för ett stort antal fastigheter och att behovet av återvinningstationer kommer att kvarstå.

Stadsledningskontoret vill understryka behovet av samordning med kommunerna och insamlingen av hushållens restavfall i syfte att förbättra servicenivån för medborgarna men även i syfte att minska transportarbetet och buller i boendemiljöer.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen om promemorian ”Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren” anses besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 maj 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Förslagen i promemorian berör inte i särskilt hög grad Exploateringsnämndens ansvar och uppdrag. Men nämnden kommer i kontakt med avfallshanteringen i och med att det är en av alla de system som planeras för och måste fungera för ny bebyggelse i staden.

Avfallshanteringen måste ges plats i fastigheterna och i stadsrummen. De markanvisade byggherrarna planerar för den nya bebyggelsens avfallshantering enligt ”Föreskrifter för avfallshanteringen i Stockholms kommun”, som togs av Kommunfullmäktige 18 mars 2018. I nya, större stadsutvecklingsområden är sopsugssystem för flera fraktioner en viktig del av

avfallshanteringen. Fastigheterna har också miljörum för fraktioner som inte hanteras i sopsugen.

Det är av stor betydelse att förutsättningarna vid utvecklandet av ny bebyggelse är tydliga, förutsägbara och långsiktiga. Det gäller särskilt sådana förutsättningar som är kostnadsdrivande och som tar utrymme, till exempel avfallssystemen.

Stadsutvecklingsprocessen tar flera år och resulterar i mycket långsiktiga stadsmiljöer. När väl bebyggelsen är uppförd, är det svårt att förändra funktionerna i huset, till exempel genom att utöka ytor för avfallshandling inom befintliga fastigheter, så som förslagen i promemorian förutsätter. Det gäller särskilt i Stockholms täta stadsmiljöer. Det framstår därför som troligt att förslagen i promemorian inte kommer få någon effekt på de stora delar av Stockholm som är bebyggda och täta. Där är det kanske inte skäligt att bygga större miljörum i fastigheterna och det är svårt att hitta fler platser för återvinningsstationer på allmän plats. I täta stadsmiljöer är det också nödvändigt att samordna ytor för avfallshandling för att hålla nere transporterna och planera för en bra arbetsmiljö för sophämtarna.

Det är en allvarlig brist i promemorian att det inte tydligt framgår hur kraven på utrymmen för fastighetsnära insamling ska göras, vem som ska ställa kraven och hur det ska avgöras om det är oskäligt att ha insamling i fastigheten, så att insamlingen i stället ska ske på allmän mark. Det är av stor vikt att detta tydliggörs.

För Stockholm är det viktigt att kunna ställa krav till exempel på hög tillgänglighet för alla, även barn och funktionsnedsatta till avfallsinsamlingsluckorna. Det framgår inte av promemorian om det är möjligt med sådana "särkrav" på de producentfinansierade insamlingssystemen.

Det framgår inte heller i promemorian hur ombyggnader för den fastighetsnära insamlingen på bostadsfastigheterna ska finansieras. För att ett system ska vara robust och långsiktigt är det viktigt att de ekonomiska incitamenten stödjer den önskvärda förändringen. I Stockholm har vi redan en situation där fastighetsägare och tomträtthavare gärna omvandlar miljörum till uthyrningsbar yta, eftersom det är så inkomstbringande. Den föreslagna förändringen mot mer fastighetsnära insamling innebär att än mer yta ska användas för avfallshandling. Dessutom innebär det naturligtvis ombyggnadskostnader. Principen om att kostnaden för insamlingen av förpackningsavfallet och returpappret ska belasta tillverkarna, är tydligt i promemorian, men det nämns inget om hur producenterna ska finansiera förändringarna i fastigheterna.

Det bör också tydliggöras hur finansieringssystemet ska se ut för gemensamma insamlingsystem, så som sopsugssystem. Sopsugssystemen hanterar såväl restavfall som förpackningsfraktioner och tidningar. Ett sopsugssystem innebär en stor investering. Vinsten är en rationell, yteffektiv, arbetsmiljömässigt god och energieffektiv avfallsinsamling. Kostnaderna för att anlägga sopsugssystemen ligger i dag på fastighetsutvecklarna och driften för systemet debiteras de som använder systemet. Om promemorians förslag om att kostnaderna för insamlingen av förpacknings- och returpappersfraktionerna ska belasta producenterna behöver det klargöras hur de ska ta del av kostnaderna för anläggande och drift av sopsugssystemen. Det samma gäller även andra system med gemensam insamling av restavfall och andra fraktioner så som t ex system med optisortering av avfall.

Förslagen i promemorian bör ställas mot hur det skulle bli om kommunen i stället får större ansvar för insamlandet av förpacknings- och returpappersavfall. I promemorian anges att det i dag är högre servicegrad på restavfallsfraktionen som kommunen har ansvar för än förpacknings- och returpappersfraktionerna. Exploateringskontoret ser fördelar med en ansvarsfördelning där kommunen har hela ansvaret för insamling av avfall. Kostnadsansvaret för förpackningar och returpapper bör naturligtvis fortsatt ligga på producenterna. Men kommunerna har incitament att öka sorteringen av avfallet och systemen för handlingen av förpacknings- och returpappersfraktionerna berör i så hög grad kommunala ansvarsområden att det blir svårt att dra gränssnitten och att inte skapa tunga byråkratiska system.

Avfallshandlingen berör också i hög grad stadsmiljön. Beslut kring avfallshandlingen resulterar i returstationer i gatumiljöer, nedgrävda insamlingsbehållare i anslutnings till

gatan, sopsugssystem, sopbilstrafik, returstationer i parkerna med mera som blir en del av invånarnas vardagsmiljöer. Avfallshanteringen bör kunna utformas olika och utifrån var och en av kommunernas förutsättningar. Systemet för kommunalt inflytande, som föreslås i promemorian, bygger på samråd med kommunen inför licensiering av insamlingsystem och sedan kontroll av efterlevnaden genom rapporteringsskyldighet och tillsyn. Det finns stor risk att det blir byråkratiska system som är svårpåverkbara för invånarna, Det borde finnas lösningar som i stället ökar den demokratiska hållbarheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 april 2018

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tillstyrker förslaget med de synpunkter som anges nedan.

- Problemen med förpackningsavfall måste i första hand lösas i producentledet, vilket också är en intention med de nya reglerna. Att använda resurssnåla och fossilfria förpackningsmaterial är viktigare och ger större miljöeffekt än insamlingen av förpackningsavfall.
- Även om förvaltningen i grunden är positiv till en mer fastighetsnära materialinsamling ser förvaltningen att det kan bli problematiskt att anpassa befintliga fastigheters avfallsutrymmen, inte minst i Stockholms innerstad där flera fastigheter inte har möjlighet att skapa lämpliga utrymmen på grund av bland annat K-märkning m m. I sådana fastighetsbestånd ser förvaltningen att den föreslagna skälighetsregeln kommer behöva tillämpas. Om förslaget innebär att ett betydande antal återvinningsstationer försvinner från Stockholm minskar servicegraden för alla de som bor i fastigheter där fastighetsnära insamling inte är möjlig.
- Insamling av avfall föranleder alltid ett visst mått av olägenheter i form av transporter och buller mm. Om varje fraktion ska hämtas av olika transportörer ökar transporterna och risken för bullerstörning flyttas från återvinningsstation till bostadsfastigheter. Vad som är optimalt måste avgöras i det enskilda fallet. Det finns risk för att förslaget ger uttryck åt en överdriven förhoppning om vad fastighetsnära insamling skulle kunna innebära. Det gäller inte minst i storstäderna. Eftersom lämning och tömning av avfallet ofta är förenat med bullerstörningar kommer reglerna att innebära att ännu fler boende blir störda. Det är därför av stor vikt att kommunen har ett nära samarbete med de tillståndspliktiga insamlingsystemen i utbyggnaden av insamlings-systemet.
- Fastighetsägares plikt att anordna fastighetsnära insamling är oklar. Undantaget i den föreslagna 39a § förordningen om ändring i förordningen om producentansvar för förpackningar riktar sig till producenter, men såvitt går att utläsa inte till fastighetsägare. I Stockholm kan man förvänta sig att ett stort antal fastigheter – inte bara i innerstan – kan få betydande svårigheter att anordna fastighetsnära insamling.
- Av konsekvensanalysen avseende fastighetsägare (promemorian s. 190 f) framgår att gratis avhämtning inte är tillräckligt för att täcka fastighetsägares kostnader för insamlingen i fastigheten. Det borde bli möjligt för fastighetsägare att från förpackningsavgifterna kunna

söka bidrag för att inrätta insamling av förpackningsavfall inom den egna fastigheten. Flera fraktioner innebär också att fastighetsägare måste lösa arbetsmiljöproblemen med avfallshämtning.

- I konsekvensanalysen avseende miljömässiga konsekvenser (promemorian s. 196) anges att minskad förbränning är en positiv miljöeffekt. Det är inte självklart. Det gäller endast under förutsättning att återvinningen har större miljönytta totalt sett än avfallsförbränning. Som princip gäller ju att ett material ska användas så många gånger som möjligt och att det är bättre att använda sopor för förbränning än att använda jungfruligt material.
- De olika insamlingssystemen för avfall är inte tillräckligt analyserade. Där sopsugsanläggningar finns – vilket är regel i Stockholm i större nya bostadsområden – kan svårigheterna att anordna fastighetsnära insamling vara betydande. Det gäller särskilt som sopsugsanläggningarna endast klarar ett begränsat antal fraktioner och tekniskt inte ens kan klara t ex glasfraktionerna.
- När det gäller föreslagna bestämmelser om tillsynsavgift ställer sig förvaltningen frågande till vad som menas med obefogade klagomål. Bestämmelsen ger intryck av att Naturvårdsverket ska hantera klagomål på enskilda återvinningsstationer eller olägenheter i fastigheter med insamling av förpackningsavfall, något som idag hanteras av kommunerna.
- Det skall slutligen påpekas att gränsen mellan förpackningsavfall från hushåll och verksamheter på detta område är en annan än för annat avfall. Det är en brist redan i nu gällande lagstiftning, men det hade varit en fördel om man i PMn hade utvecklat definitionen och avgränsningen mellan hushållsavfall och verksamhetsavfall. Det sägs inte heller något om blandat avfall och vad som skall gälla när förpackningsavfall blandas med vanligt hushållsavfall. Genom det kommunala avfallsmonopolet kommer kommuner även i fortsättningen att samla in förpackningsavfall som lämnas med det vanliga hushållsavfallet.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret välkomnar att producentansvaret för förpackningar förtydligas och att insamlingssystemet för förpackningsavfall och returpapper ses över. Producenternas nuvarande insamlingssystem med återvinningsstationer ger ofta en låg servicegrad för de boende och stationernas placering kan innebära att det krävs tillgång till bil. Med dagens lågt satta nationella återvinningsmål finns få incitament för producenterna att bygga ut insamlingssystemen. Mycket av förpackningsavfallet och returpappret hamnar idag i restavfallet istället för att lämnas till återvinning.

Många fastighetsägare har på eget initiativ anordnat fastighetsnära insamling. Det är positivt för de boende men innebär att de betalar för insamlingen både när de köper produkterna i butiken, via hyran och kanske också via skattsedeln. Kontoret ställer sig i huvudsak positivt till förslaget om att returpapper och förpackningsavfall ska hämtas i alla bostadsfastigheter senast 2025, utan kostnad utöver förpackningsavgiften. Då höjda återvinningsmål träder i kraft från 2020 är det bra att promemorian förtydligar vilken servicegrad och tillgänglighet ett lämpligt insamlingssystem ska ha.

Kontoret ser också en del utmaningar. Kravet på att de tillstånds-pliktiga insamlingssystemen ska transportera förpackningsavfall och returpapper från bostadsfastigheter kan innebära att det behövs anpassningar av dessas avfallsutrymmen. Möjligheterna att göra anpassningar kan vara begränsade för många fastigheter i Stockholm. De krav som i enlighet med Boverkets byggregler kan ställas på avfallsutrymmen och avfallsanordningar kan i princip enbart ställas vid ny- eller ombyggnation. För befintliga byggnader finns få möjligheter att rikta krav mot fastighetsägaren att tillhanda-hålla avfallsutrymmen på fastigheten. I de fall det behövs

kompletterande utrymmen, regnskydd eller hårdgörande av markytor m.m. ligger dessutom kostnaden på fastighetsägaren.

Vid nybyggnation finns med stöd av plan- och bygglagen större möjligheter att ordna avfallsutrymmen som möjliggör borttransport. Många bostadsaktörer eftersträvar dock av kostnadsskäl att hålla nere andelen allmänna utrymmen, exempelvis miljörum för källsortering av avfall, varför en tydlighet gällande lagkrav avseende avfall är nödvändig för ändamålsenlig planering av utrymmen. Det bör också konsekvensbedömas om krav på utrymme för omhänder-tagande kan komma att bli kostnadsdrivande för att åstadkomma bostäder med rimliga hyror.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret är generellt positivt till förslaget då mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall samt returpapper ökar möjligheten för medborgarna att agera miljövänligt i vardagen.

Trots att trafikkontoret ser positivt på ett ökat producentansvar, måste gränsdragning mellan producenternas och kommunernas ansvar förtydligas vad gäller nedskräpning kring de aktuella insamlingsstationerna, främst de stationer som ska placeras i parker och på badplatser.

Gällande den fastighetsnära insamlingen bör huvudregeln fortsatt vara att insamlingsstationerna uppställs på fastighetsmark. Endast i undantagsfall, då uppställning på fastighetsmark inte är möjligt, bör insamlingssystemen tillåtas placeras på allmän plats. För insamling av förpackningsavfall i utemiljöer anser trafikkontoret att de föreslagna insamlingssystemen bör anpassas till platsen där de ska uppställas. Detta gäller utformning så som design, storlek, antal fraktioner samt tömningsfrekvens. Placeringen måste utgå från trafiksäkerhet samt tillgänglighet för personer som vistas i parker eller badplatser samt de som ska tömma kärnen. Dessutom bör tömningsfrekvensen anpassas till årstiden, då mer frekvent tömning krävs exempelvis under sommarhalvåret. Det bör föreligga en överenskommelse mellan kommun och producent kring utformning och tömningsfrekvens. Insamlingssystemen som placeras i parker samt på badplatser bör enbart hantera skräp som personer har med sig i stadsmiljö, inte förpackningar från hushållen. I annat fall föreligger det risk för att personer tar med sig sitt sorterade hushållsavfall hemifrån för att slänga detta i återvinningsstationerna i park eller badplats.

På offentliga platser, exempelvis allmänna vägar, gator, torg samt parker inom detaljplanelagt område, kan det i enlighet med 3 kap 1 § ordningslagen krävas tillstånd utfärdat av Polismyndigheten för att nyttjandet av den offentliga platsen. Kommunen har vetorätt enligt 3 kap 2 § ordningslagen, vilket innebär att Polismyndigheten inte kan utfärda tillstånd om kommunen avstyrker i ett enskilt ärende.

Beträffande källsorteringsstationer som staden själva sätter upp i dess parker behövs inte tillstånd enligt ordningslagen då dessa räknas som skräpkorgar. Dock krävs tillstånd för de större återvinningsstationerna som FTI ställer ut.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till remissförslagets intentioner men är tveksam till om förslaget kommer leda till en hållbar avfalls-hantering med hög andel materialåtervinning. Förvaltningen menar att det i många fastigheter inte kommer bli möjligt att tillämpa fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper bland annat på grund av att ny- och ombygg-nationer av befintliga soprum och tekniska installationer inte alltid är genomförbara, tekniskt, ekonomiskt eller med anledning av K-märkning. Eftersom det finns ett utsorteringskrav för avfalls-innehavare måste det därför även i fortsättningen finnas tillräckligt med återvinningsstationer i stadsmiljön för de invånare som inte kommer ha tillgång till insamlingskärl för förpackningsavfall och returpapper i direkt anslutning till sitt boende.

Förvaltningen befarar att det föreligger stor risk att förslaget kommer innebära en kraftig ökning av nedskräpningen i stadsmiljön. Stadsdelsnämnden ansvarar för renhållning i parker och på parkvägar samt i vattenområden där skräp kan tas bort från land. Med anledning av det så ansvarar förvaltningen för utplacering och tömning av avfallskärl inom park- och naturmark. Vid strandbad och parker med högt besöksstryck utplaceras avfallskärl för viss källsortering, dessa kärl kan emellertid inte ersätta återvinningsstationerna för insamling av förpackningsavfall och returpapper. Remissförslaget innebär att antalet återvinnings-stationer i stadsmiljön minskas kraftigt. Bristen på återvinnings-stationer är redan idag ett problem. Det är svårt att hitta bra platser för återvinningsstationer bland annat för att staden förtätas alltmer och konkurrensen om marken ökar. Risken finns att invånare i brist på återvinningsstationer kommer dumpa sitt avfall vid avfallskärl i stadsmiljön med ökad mängd nedskräpning och skadedjur som en direkt följd av detta.

Det är en utmaning att skapa fungerande, lättillgängliga insamlingssystem.

Avfallshanteringen är en viktig del av stadens infrastruktur och måste i större utsträckning beaktas tidigt i planprocessen. Förvaltningen anser att det är viktigt att den fastighetsnära insamlingen ökar och att det sker en utveckling av olika insamlingssystem. Detta kan på sikt innebära att antalet återvinningsstationer i stadsmiljön kan minskas men återvinningsstationerna kan inte försvinna helt. Det är viktigt att det finns krav på tydliga rutiner för skötseln av återvinningsstationerna, de är ofta överfulla och bidrar till nedskräpning som i sin tur genererar ansamling av skadedjur. Informationsinsatser och motivation till hushållen och fastighetsägare är också nödvändigt för att målen om en hållbar avfallshantering ska uppnås. System som underlättar källsortering för fastighetsinnehavare måste utvecklas, också när det gäller hushållens grovavfall. Även beträffande farligt avfall behöver fler insamlingssystem utvecklas.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 april 2018
Stadsdelsnämnden besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 april 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning ser positivt på regeringens förslag om mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper och en ökad utveckling av producentansvaren.

Förvaltningen kommenterar i det följande enbart det som berör stadsdelsnämndens ansvarsområden.

Förvaltningen är positiv till remissens förslag om att det i utemiljöer där normalt många människor vistas ska finnas insamlingsplatser för förpackningsavfall. Enligt förvaltningen ligger Stockholms stads arbete med källsortering på allmän plats i linje med vad som efterfrågas i remissen. Sedan 2015 driver trafikkontoret ett utvecklings-projekt där de på försök

erbjuder källsortering på allmän plats. Olika modeller av kärl har testats. Genom försöken samlar trafik-kontoret in kunskap om vad som kan hjälpa stockholmarna att sortera rätt. Förvaltningen följer och tar del av trafikkontorets arbete.

I år placeras källsorteringsmoduler ut på 20 platser runt om i staden. På varje plats finns kärl för plast, pappersförpackningar, färgat glas, ofärgat glas och övrigt avfall. Just nu inriktar sig projektet på vattennära platser som badplatser och kajer, för att minska nedskräpningen i vattnet. Tillsammans med trafikkontoret planerar förvaltningen att genomföra kommunikationsinsatser för att informera om möjligheterna att källsortera på allmän plats. Inom Kungsholmens stadsdelsområde testar trafikkontoret i år källsorteringsmoduler vid Hornsbergsstrand, Kungsholmsstrand och i Rålambshovsparken. Med hjälp av erhållna klimatinvesterings-medel kommer också stadsdelsförvaltningen att i år ställa ut permanenta källsorteringsmoduler vid Smeduddsbadet och i Rålambshovsparkens parklek. Ansvar för källsorteringsmodulerna är i dagsläget delat mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna.

Enligt förvaltningen innebär inköp av källsorteringsmodulerna ökade investeringskostnader och eventuellt ökade kostnader för skötsel och underhåll. Förslagen i promemorian innebär att producenterna ska finansiera insamlingssystemen i parker och offentliga miljöer. Det kommer att innebära minskade kostnader för staden. Förvaltningen anser att organisation och utformning av insamlingssystemen bör ske i tät samverkan med kommunen.

Förslagen i promemorian gäller enbart hushållens förpackningar. Det är önskvärt att producentansvaret också utsträcks till att gälla verksamheternas förpackningar. Detta för att undvika för att exempelvis en förskola ska betala både för förpackningen och för borttransport av den.

Norrmalms stadsdelsförvaltning

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till regeringens promemoria om mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper och en ökad utveckling av producentansvaret. Enligt förvaltningen är det angeläget att även arbeta med att minska mängden avfall samt att utveckla resurssnåla och fossilfria förpackningsmaterial.

Förvaltningen ser att det kan bli problematiskt att anpassa befintliga äldre fastigheters avfallsutrymmen, inte minst i Stockholms innerstad där många fastigheter inte har möjlighet att skapa lämpliga utrymmen för insamlingen. För att bibehålla en god service till Stockholms invånare bedömer förvaltningen att det även fortsättningsvis kommer finnas behov av återvinningsstationer för alla som bor i fastigheter där fastighetsnära insamling inte är möjlig. Enligt förvaltningen är det önskvärt att producentansvaret utvidgas till att gälla verksamheternas förpackningar och inte bara hushållens. Detta för att undvika att exempelvis en förskola ska betala både för förpackningen och för borttransport av den. Förvaltningen hade önskat att regeringens promemoria tydliggjorde definitionen och avgränsningen mellan hushållsavfall och verksamhetsavfall.

Förvaltningen vill understryka vikten av att all typ av förpackningsinsamling, både inom och utanför fastigheterna, ska utformas så att de är lätta för alla att använda oavsett boendeform eller till exempel funktionsnedsättning.

Insamlingsplatser i utemiljö

Förvaltningen håller med regeringens förslag om att det i utemiljöer där normalt många människor vistas ska finnas insamlingsplatser för förpackningsavfall. Enligt förvaltningen ligger Stockholms stads arbete med källsortering på allmän plats i linje med vad som efterfrågas i remissen. Sedan 2015 driver trafikkontoret ett utvecklingsprojekt där de på försök erbjuder källsortering på allmän plats. Olika modeller av kärl har testats. Genom

försöken samlar trafikkontoret in kunskap om vad som kan hjälpa stockholmarna att sortera rätt. Förvaltningen följer och tar del av trafikkontorets arbete.

I år placeras källsorteringsmoduler ut på 20 platser runt om i staden. På varje plats finns kärl för plast, pappersförpackningar, färgat glas, ofärgat glas och övrigt avfall. Just nu inriktar sig projektet på vattennära platser som badplatser och kajer, för att minska nedskräpningen i vattnet. Inom Norrmalms stadsdelsområde testar trafikkontoret i år källsorteringsmoduler vid Tegelbacken, Norrmalmstorg, Raoul Wallenbergstorg, Odenplan och Strömgatan. Med hjälp av erhållna klimatinvesteringsmedel kommer också stadsdelsförvaltningen att i år ställa ut permanenta källsorteringsmoduler i Vanadislunden, Vasaparken, Sabbatsbergsparken, Tegnérslunden och Observatorielunden. Ansvaret för källsorteringsmodulerna är i dagsläget delat mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna.

Enligt förvaltningen innebär inköp av källsorteringsmodulerna i dagsläget ökade investeringskostnader och eventuellt ökade kostnader för skötsel och underhåll. Förslagen i remissen innebär att producenterna ska finansiera insamlingssystemen i parker och offentliga miljöer. Det skulle innebära minskade kostnader för staden. Förvaltningen anser att organisation och utformning av insamlingssystemen bör ske i tät samverkan med kommunen. Förvaltningen vill understryka att källsorteringsplatserna i parker inte kan ersätta dagens återvinningsstationer utan ska ses som ett komplement och är till för parkbesökare så att de kan källsortera det avfall som uppkommer vid picknick och liknande.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 2 maj 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder ser positivt på förslaget att borttransport av förpackningsavfall och returpapper från bostadsfastigheter införs utan att kostnaden belastar fastighetsägaren eller konsumenten. Kostnader för insamling belastar idag hyresgäster i flerbostadshus både genom att kostnaden för fastighetsnära insamling ingår hyran och vid inköp av förpackningen.

Familjebostäder anser det väsentligt att fastighetsägare till flerbostadshus både får och ska delta i aktuella samråd, såväl vid utformningen av insamlingssystemen som vid uppföljning av driftskedet. Fastighetsägarens insatser blir en förutsättning för att uppnå ökad servicegrad och önskat resultat vid insamling. Fastighetsägaren har kännedom om förhållanden inom fastigheten som kan vara avgörande för bedömningen om var och hur insamlingen lämpligen ska äga rum.

Familjebostäder anser att det ska ställas vissa krav på utformningen genom exempel på godtagbara lösningar för de vanligaste insamlingssystemen (t.ex. bottentömmande behållare, mobil- och stationär sopsug och kärl) som de tillståndspliktiga insamlingssystemen ska kunna hämta ifrån. Detta för att undvika en situation där krav på utformning av insamlingssystemen blir godtyckliga eller svåra att förutse.

En uppföljning bör göras av de kostnader som uppkommer i och med införandet av den fastighetsnära insamlingen av förpackningsavfall och returpapper, med syfte att följa att de tillståndspliktiga insamlingssystemen inte blir kostnadsdrivande.

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmshem är generellt positivt till förslagen. Det är bra att producentansvaret förtydligas samt att kostnaden för insamlingssystem inte åligger fastighetsägare.

Under punkt 5.2.1 föreslås att i planeringen ska de tillståndspliktiga insamlingssystemen genomföra förberedande samråd med kommunerna. Det bedöms inte nödvändigt att ställa krav att fastighetsägare ska delta i dessa samråd vilket bolaget ställer sig emot. Enligt bolaget bör kravet på samråd gälla kommuner och berörda fastighetsägare.

I promemorian framförs att insamlingssystemens behov av komplement så som utrymmen för insamling, hårdgörande av markytor, kärl och kärlrengöring, hyresgästinformation m.m. är kostnader som fortsättningsvis kommer åläggas fastighetsägare. Bolaget ser en risk att mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper således kan leda till merkostnader för fastighetsägare. Om fastighetsägare fortsättningsvis tar denna kostnad blir resultatet att vissa hushåll även i framtiden kommer betala två gånger för förpackningsavfall, en gång i butiken och en gång som en del av hyran. Principiellt bör därför merkostnader uppkomma till följd av insamlingssystemen inte ligga på fastighetsägare utan ses som en del av producentansvaret. Fastighetsägare kan utföra de kompletterande åtgärderna, men bör i dessa fall ersättas för uppkomna kostnader av insamlingssystemet.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

AB Svenska Bostäder anser att förslaget har goda intentioner och förbättringar behöver ske ur ett samhällsperspektiv. Specifikt positivt att dubbelkostnaden för hyresgästen kan komma att tas bort. I remissen föreslås att samråd ska ske för TIS med kommuner, men att inte fastighetsägare ska delta, vilket Svenska Bostäder anser att de bör vara. Som fastighetsägare bör de vara med vid utformning för att kunna vara delaktiga i en effektiv drift och ta del av statistik av insamlade mängder.

Stockholm Vatten och Avfalls remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Vatten och Avfall anser att förslaget innehåller en rad positiva förbättringar när det gäller utökade och tydligare krav på producenterna och de tillsynspliktiga insamlingssystemen. Mycket positivt är den tydliga inriktningen mot ett fastighetsnära insamlingssystem. Större tydlighet efterfrågas dock när det gäller fastighetsägarnas roll och skyldigheter samt de bedömningar som ska göras angående om en fastighetsnära insamlings/hämtningsplats är att betrakta som lämplig. Det saknas regleringar som tydliggör hur fastighetsnära utrymmen ska tillskapas.

Det finns också en del faktorer, bl.a. svårigheter att möjliggöra hämtning från alla bostadsfastigheter, som talar för att ingen större förändring kommer att ske när det gäller önskad minskning av antalet publika insamlingsplatser. De problem med nedskräpning som idag finns riskerar att kvarstå, då dessa insamlingsplatser fortsatt kommer att vara obebodda och brist på lämpliga markytor medför att de inte kan placeras optimalt tillgänglighetsmässigt.

Stockholm Vatten och Avfall anser att insamlingen bäst skulle kunna ske genom ett kommunalt insamlingsansvar men ser positivt på att förslaget innehåller krav på samråd med kommunerna och att deras roll är fortsatt viktig. I övrigt ser Stockholm Vatten och Avfall att tidshorisonten för att bygga upp de tillståndspliktiga insamlingssystemen är kort, inte minst med tanke på de förberedande samråden med kommunerna.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen instämmer med dotterbolagen gällande att förslaget innehåller en rad förbättringar vad gäller utökade och tydligare krav på producenter och de tillsynspliktiga insamlingssystemen samt en tydligare inriktning mot ett fastighetsnära insamlingssystem. Större tydlighet efterfrågas dock när det gäller fastighetsägarnas roll och skyldigheter samt de bedömningar som ska göras angående om en fastighetsnära insamlings/hämtningsplats är att betrakta som lämplig. Det saknas regleringar som tydliggör hur fastighetsnära utrymmen ska tillskapas.

Koncernledningen anser att det är väsentligt att fastighetsägare till flerbostadshus både får och ska delta i aktuella samråd, såväl vid utformningen av insamlingssystemen som vid uppföljning av driftskedet. Fastighetsägarens insatser blir en förutsättning för att uppnå ökad servicegrad och önskat resultat vid insamling. Vidare har fastighetsägaren kännedom om förhållanden inom fastigheten som kan vara avgörande för bedömningen om var och hur insamlingen lämpligen ska äga rum.

Koncernledningen anser att merkostnader uppkomna till följd av insamlingssystemen inte ska ligga på fastighetsägare utan ses som en del av producentansvaret. Fastighetsägare kan utföra de kompletterande åtgärderna, men bör i dessa fall ersättas för uppkomna kostnader av insamlingssystemet.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnamnden

Reservation anfördes av Jonas Naddebo (C), Lars Jilmstad m.fl. (M) och Sabine Pettersson (L) enligt följande.

Insamlingsystemet för förpackningar och returpapper har under lång tid haft behov av att reformeras för en mer lättillgänglig insamling och ökad materialåtervinning. Producentansvaret, som innebär att förpacknings- och tidningsindustrin ansvarar för insamlingen, är en bra princip men fungerar dåligt när en tredjedel av soppsåsen består av förpackningar som ligger på förpackningsindustrins ansvar. Därför välkomnar vi att regeringen arbetat fram ett förslag i frågan om ett utvecklat producentansvar. Stora problem finns med oklar ansvarsfördelningen, servicenivå, nedskräpningsproblem och otillräcklig utsortering av förpackningsavfall från annat avfall. Vi välkomnar många av de föreslagna ändringarna för att förtydliga producentansvaret, fler fossilfria förpackningar och mer av fastighetsnära materialinsamling. En viktig del av lösningen är att utforma insamlingsystemen så att en större andel av hushållens avfall kan lämnas på samma ställe eller i nära anslutning till fastigheten där man bor, en förenkling helt enkelt. Det vi däremot inte är nöjda med är att förslaget inte innebär ett högre miljömål och inte förankrats med allianspartierna i Riksdagen. De blocköverskridande samtal som tidigare fördes avbröts av regeringen. Branschen, kommuner och fastighetsägare efterlyser långsiktiga spelregler och tydliga mål för att kunna utveckla insamling och återvinning. Ett illa förankrat förslag riskerar tyvärr att bli ett slag i luften. Därutöver saknar vi förslag på hur vi kan samla in och återvinna mer kläder och textil. Idag saknas enkla sätt att lämna in kläder, och stora mängder textil som skulle kunna återvinnas går till förbränning. Dessutom har butikernas frivilliga textilinsamling dömts ut som olaglig av Naturvårdsverket.

Särskilt uttalande gjordes av Katarina Luhr m.fl. (MP), Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) enligt följande.

Det är positivt att vi äntligen kan se ett omtag på ett område som berör så många människors vardagsliv. En väl fungerande källsortering och återvinning ger stora vinster för miljö- och klimat. Att källsortera måste vara enkelt och nära. Systemet för insamling av förpackningar och tidningar fungerar dock inte väl i dagsläget och de ”nya innovativa lösningarna” för insamling och för smartare förpackningar som förväntades när systemet infördes har lyst med sin frånvaro. Vi har tidigare efterfrågat ett kommunalt helhetsansvar för insamling av förpackningar och tidningar. Att regeringen nu föreslår ett förstärkt producentansvar med kraftigt ökad servicenivå uppnår troligtvis samma resultat när det kommer till att stärka och förenkla insamlingen för kommunens invånare. I Stockholms stad arbetar vi just nu med att stärka servicenivån för stadens avfallshantering. Nästa steg är en automatisk sorteringsanläggning som från 2021 kommer sortera ut matavfall, plast och metall från hushållsavfallet. I och med detta tar staden ett större ansvar för att se till att vi inte skickar plast och metall till energiåtervinning utan till materialåtervinning. Källsortering i hemmet kommer dock fortfarande vara förstahandsalternativet och vi hoppas därför på att de nya kraven på ökad servicenivå för insamling av förpackningar och tidningar kommer följas av ett bättre och tätare samarbete mellan FTI och kommunen men även mellan FTI och fastighetsägare för att kunna ge bättre förutsättningar för nya platser i fler fastigheter för fastighetsnära insamling.